

پیوست فرهنگی یاد دهی - یادگیری الکترونیکی در دانشگاه تهران

مقدمه

یاددهی-یادگیری الکترونیکی یکی از روش‌های نوین آموزشی است که امروزه بیشترین رشد را در صنعت آموزش به خود اختصاص داده است. اگر چه این روش آموزشی با استفاده از ابزارها و تکنولوژی ارتباطی جدید، فرصت‌های متعددی را ایجاد کرده است، اما نظر به نو بودن و فقدان سازوکارهای مشخص، مسائل و چالش‌هایی را نیز در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی پدید آورده است. سند حاضر با عنوان **پیوست فرهنگی یاددهی- یادگیری الکترونیکی در دانشگاه تهران** به منظور استفاده مؤثرتر و کارآمدتر از یاددهی-یادگیری الکترونیکی در دانشگاه و توجه به ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی آن تدوین شده است.

ماده ۱: اهداف

- ۱- توسعه و نهادینه‌سازی اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اخلاقی در یاددهی-یادگیری الکترونیکی؛
- ۲- تعیین و شفاف‌سازی حقوق و مسئولیت‌های دانشجویان و اعضای هیات علمی در نظام یاددهی-یادگیری الکترونیکی؛
- ۳- استفاده مؤثر و کارآمد از فناوری‌های دیجیتال و نوین در یاددهی-یادگیری الکترونیکی با توجه به ملاحظات فرهنگی و اخلاقی.

ماده ۲: تعاریف

یاددهی-یادگیری الکترونیکی: یکی از روش‌های آموزش است که از فناوری‌های اطلاعاتی، ارتباطی و رایانه‌ای به صورت همزمان/غیرهمزمان از قبیل کلاس زنده، انجمن گفتگو، پرسش و پاسخ، تعامل و مشارکت استفاده می‌کند و اجرای آن بدون محدودیت جغرافیایی و زمانی می‌باشد.

پیوست فرهنگی یاددهی-یادگیری الکترونیکی: مجموعه‌ای از ارزش‌های حرفه‌ای، هنجارهای رفتاری و عملکردی را در بر می‌گیرد که اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشگاه باید در یاددهی-یادگیری الکترونیکی به آن توجه کنند.

ملاحظات ارزشی/هنجاری: نکات و ملاحظات که مبتنی بر جنبه‌های ارزشی (تعهد، احترام و احساس نسبت به امر ارزشی) و جنبه‌های هنجاری (ویژگی‌های ادراکی، رفتاری و عملکردی) است که بر پایه تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی شکل می‌گیرد و در جریان آموزش برخط بر محیط آموزش و ذینفعان تأثیر می‌گذارد.

ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی: مجموعه‌ای از دانش، مهارت و توانایی، رفتارها و کردارها و ویژگی‌های عملکردی است که منجر به نتایج مورد انتظار فرهنگی و اخلاقی در یادگیری الکترونیکی می‌شود.

ماده ۳. ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی که در یاددهی- یادگیری الکترونیکی به صورت عمومی باید رعایت شود.

مؤلفه	ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی
ارزشی	تعهد به اخلاق حرفه‌ای همانند فضای واقعی
	تعهد به حفظ حریم خصوصی و رازداری
	احترام متقابل، حفظ کرامت و منزلت طرفین
	رعایت عدالت و انصاف نسبت به یکدیگر
	داشتن صداقت و اعتماد به یکدیگر
	نکوهش سرقت علمی و تقلب
	پرهیز از استراق سمع یکدیگر
	احساس مسئولیت‌پذیری متقابل
	خودباوری و اعتماد به نفس
	رعایت ادب و نزاکت اجتماعی
	اعتماد متقابل بین استاد، دانشجو و سیستم آموزشی
هنجاری	برخورداری از مهارت‌های پایه فناوری اطلاعات
	رعایت قوانین و مقررات آموزشی
	آماده‌سازی فضای مناسب قبل از حضور در کلاس (دور بودن از آلودگی صوتی و محیط)
	رعایت انضباط زمانی در ورود و خروج به کلاس و انجام تکالیف محوله (پرهیز از تاخیر و تعجیل)
	رعایت پوشش مناسب و متداول جامعه در زمان نمایش تصویر در کلاس برخط
	چک کردن نرم‌افزارها و کارکرد سیستم برای ورود به سامانه قبل از شروع کلاس
	رعایت حقوق دیگران در گفتگو/ اظهارنظر/ پرسش و پاسخ
	رعایت حقوق مالکیت فکری در استفاده از حق چاپ و انتشار (کپی رایت)
	خودداری از بیان مطالب خارج از محیط کلاس و غیرمرتبط با محتوای آموزشی
	تلاش برای تقویت نشاط علمی
	مشارکت‌جویی، پرهیز از خودرأیی و پذیرش نظرات منطقی دیگران
	خودداری از ارائه پیام‌ها و کنایه‌های گزنده و توهین‌آمیز یا بیش از حد انتقادی
	دقت و تمرکز در کلاس و تمرین مدارا و تحمل (تاب‌آوری)
	پرهیز از به اشتراک گذاشتن اطلاعات شخصی در کلاس
پرهیز از اظهار تفاخر به موقعیت و جایگاه اجتماعی خود در کلاس	

ماده ۴: ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی که عضو هیات علمی در یاددهی-یادگیری

الکترونیکی باید در نظر داشته باشد.

ردیف	ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی
۱	استفاده از سامانه یادگیری الکترونیک مورد تایید دانشگاه
۲	رعایت و اجرای دقیق مقررات آموزشی
۳	ارائه مطالب درسی برپایه سرفصل مصوب و طرح درس
۴	تفهم انتظارات از دوره آموزشی
۵	تلاش برای انتقال کامل مفاهیم درس با روش های موثر
۶	نظارت بر حضور به موقع دانشجویان در کلاس
۷	نظارت بر انجام تکالیف و پروژه های درسی در زمان مشخص شده توسط دانشجویان
۸	ارزیابی تکالیف درسی و ارائه بازخورد به دانشجویان
۹	عدم استفاده از مدرس یا همکار دیگر برای حضور در کلاس به جای خود
۱۰	عدم اجازه به ورود افراد غیر در حین برگزاری کلاس برخط
۱۱	فرصت دادن به دانشجویان برای طرح سئوالات در خصوص موارد تدریس شده
۱۲	ارزشیابی مستمر و منصفانه دانشجویان
۱۳	محرمانه نگهداشتن نمرات دانشجویان و اعلام به خود آنان
۱۴	نوآوری و خلاقیت در تدریس
۱۵	تشویق دانشجویان به ایده پردازی و پیش بینی نتایج و پیامدهای آن
۱۶	تشویق دانشجویان به حضور فعال و مشارکت در کلاس
۱۷	ایجاد انگیزش، تشویق و برانگیختن دانشجویان برای فعالیت علمی
۱۸	تعامل سازنده و موثر با دانشجویان
۱۹	انتقال تجربیات علمی - عملی به دانشجویان
۲۰	عدم تبعیض در ارائه مشاوره، آموزش و ارزیابی دانشجو
۲۱	تسهیل گری در رفع موانع آموزشی و حضور مطلوب در کلاس
۲۲	احترام به تفاوت های فردی دانشجویان از نظر استعداد و یادگیری
۲۳	رفتار صمیمانه و انعطاف لازم نسبت به دانشجویان با در نظر گرفتن حد و مرزها
۲۴	توجه به دانشجویان کم توان و دارای مشکلات خاص
۲۵	کمک به دانشجویان برای دسترسی به منابع مورد نیاز کلاس و نیز در نظر داشتن شرایط دانشجویان برای تهیه این منابع در شرایط خاص حال حاضر
۲۶	استفاده از مکان مناسب و در شان برای برقراری ارتباط زنده با دانشجویان
۲۷	امیدبخشی به دانشجویان و عدم طرح موضوعاتی که دانشجویان را با تاجر و ناامیدی مواجه کند.
۲۸	استفاده از پوشش دانشگاهی مناسب و مطابق با شئون دانشگاهی در حین ارتباط با دانشجویان
۲۹	عدم ورود به مباحث متفرقه و دور از اهداف کلاس، به ویژه مباحثی که شاید فرصت توجه همه جانبه به آن در محدوده زمانی کلاس میسر نبوده و برای مخاطبان ایجاد سوء تفاهم کند.
۳۰	توجه کافی و حرفه ای به این نکته که تمامی رخدادهای کلاس ضبط و ثبت خواهد شد.

ماده ۵: ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی که دانشجوی در یاددهی-یادگیری الکترونیکی باید رعایت کند.

ردیف	ملاحظات فرهنگی و مصادیق اخلاقی
۱	حضور به موقع در کلاس
۲	ورود به سیستم با رمز کاربری شخصی
۳	اعلام و تداوم حضور در کلاس
۴	کسب اجازه از مدرس برای خروج از کلاس
۵	مشارکت فعال در کلاس
۶	ارائه منظم تکالیف درسی
۷	پرهیز از هرگونه رفتاری که شائبه انجام تقلب در آزمون‌ها داشته باشد.
۸	پرهیز از گذاشتن پیام‌های مزاحم
۹	مراقبت از لحن و زبان نوشتاری
۱۰	بحث و تبادل نظر بر اساس منطقی علمی
۱۱	مشارکت در کلاس و تلاش برای رفع اشکالات درسی
۱۲	عدم طرح موضوعات خارج از اهداف کلاس
۱۳	رعایت و اجرای دقیق مقررات آموزشی دانشگاه
۱۴	رعایت ضوابط مرتبط با پوشش دانشگاهی و رعایت شئونات دانشجویی وفق آیین‌نامه‌های مربوط
۱۵	مطالعه آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوط به آموزش الکترونیکی دانشگاه و آگاهی از مقررات مربوط

ماده ۶: ملاحظات

۶-۱- به منظور اطلاع‌رسانی پیوست فرهنگی، ضروری است اقدامات لازم از سوی معاونت آموزشی و نیز مرکز فناوری اطلاعات دانشگاه صورت گیرد؛ به طوری که در آغاز هر نیمسال تحصیلی موارد مندرج در این پیوست به طور کامل به اطلاع کاربران سامانه یادگیری الکترونیکی رسانده شود.

۶-۲- با هدف ارزیابی عملکرد اعضای هیات علمی در انجام وظایف محوله مندرج در مواد ۳ و ۴، ساز و کار اجرایی لازم در سیستم ارزشیابی تدریس اعضای هیات علمی توسط معاونت آموزشی و مرکز فناوری اطلاعات تهیه و برای تصویب به هیات رئیسه ارسال شود.

۶-۳- مسئولیت نظارت بر نشر شایسته این پیوست و نیز فعالیت‌های فرهنگی- تبلیغی برای نهادینه شدن آن، بر عهده روسای محترم پردیس/ دانشکده‌های مستقل دانشگاه خواهد بود.

پیوست فرهنگی یاددهی-یادگیری الکترونیکی در جلسه شورای فرهنگی دانشگاه تهران در تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۶ به تصویب رسید.